

Evidujete tržby? A jste si tím jisti?

Ing. Pavel Říha, daňový poradce, č. osvědčení 4597, člen Sekce pro informační technologie

Elektronická evidence tržeb dopadla na provozovatele stravovacích a ubytovacích služeb od 1. 12. 2016. Stejně jako při zavádění jiných systémů, čelí i elektronická evidence tržeb technickým problémům. A to především na straně dodavatelů software, který tržby odesílá.

Problém číslo 1: čas.

Tedy, abych byl přesnější, letní / standardní (zimní) čas. Některým systémům se stávalo, že evidovaly tržby o hodinu později, než byla skutečnost. Prostě jako kdyby platil letní čas. Na účtenku byl natisknut správný čas, ovšem do systému se zaevidoval čas o hodinu pozdější. Vzhledem k tomu, že přesný čas tržby je jedním z povinných údajů při kontrole správnosti účtenky (na webu http://adisspr.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_pub/eet/uct/overeni.faces), tak případný ověřovatel zjistil, že účtenka evidována není. A systém Finanční správy ihned nabízí možnost takového nepoctivce nahlásit. A on v tom má prsty zákon č. 25/1946 Sb., o letním čase, a dodavatel software, který se s letním časem špatně popral. Je možné, že po 26. 3. 2017 (datum zavedení letního času) se nebude situace opakovat.

Problém číslo 2: DPH.

V našem právním prostředí sice sazeb DPH máme poměrně dost, ale pokladní systémy si vřele vymýšlejí další. Jeden ze software nejen že odesílal data se sazbou DPH 27 %, ale dokonce tuto sazbu tiskl i na účtenky. Druhým problémem v oblasti DPH bylo to, že systém počítal DPH od spodu nahoru, místo od shora dolů. Při tržbě 100 Kč v 15% sazbě daně tak místo 86,96 Kč základu a 13,04 Kč DPH systém odesílal 100 Kč základ a 15 Kč DPH. Samozřejmě i celková částka tržby byla vyšší než ta vytištěná na účtence. A rázem účtenka při ověření nebyla v systému Finanční správy nalezena.

Problém číslo 3: celková částka tržeb.

Problémy s odesílanými čísly však nebyly jen v oblasti DPH, ale i v oblasti samotné evidence tržeb. Došlo

například i k tomu, že systém odesílal nulové částky. Což opět vedlo k neověření účtenky.

Problém číslo 4: tržby se neodesílají.

Zařízení prostě tržbu neodešle. Zaeviduje jí, ale neodešle. Tento problém by měl být viditelný na první pohled. Účtenka nebude obsahovat FIK (fiskální identifikační kód o délce 39 znaků – např.: b3a09b52-7c87-4014-a496-4c7a53cf9125-03). A pokud je zařízení neodešle do 48 hodin, tak takovou účtenku nebude možné ověřit.

Zásadním předpokladem pro odhalení jakékoliv chyby při evidenci tržeb je **sebekontrola**. Existuje totiž možnost ověřit, jaké údaje jsou evidovány na serverech Finanční správy. Ona ta možnost původně být neměla, ale toto je alespoň jedna z věcí, kterou se přímo mně podařilo při jednání s tehdejší náměstkyní ministra Simonou Hornochovou prosadit.

Postup pro ověření je jednoduchý, ale trochu zdlouhavý. Podat žádost o data je možné na stránkách Finanční správy po přihlášení do správy údajů evidence tržeb (tedy tam, kde se tvoří certifikáty pro EET a zapisují provozovny). Poslední nabídkou v horním menu jsou „Tržby“. V této nabídce je třeba vyplnit žádost o detailní údaje o tržbách. Prakticky se vyplní jenom období, za které chcete nechat zaslat údaje o tržbách, a e-mail, na který vám přijde oznámení, že soubor je připraven ke stažení. Detailní informace o tržbách se nevytvoří ihned, ale musí se na ně čekat. A to až 7 dní. On systém EET je trochu zahlcen přijímáním tržeb, a proto se generování těchto detailů dělá po většinou v noci, kdy se tržby evidují méně.

Po vygenerování detailu vám přijde e-mail a můžete si na stejné stránce, jako jste podávali žádost, stáhnout detail svých tržeb. Jedná se o ZIP soubor, který obsahuje

tří soubory. Textový soubor s údaji o žádosti, soubor CSV (který lze otevřít v Excelu) s popisem položek (vysvětlenním zkratk) a samotný CSV soubor s detaily tržeb. Detail tržeb obsahuje 31 sloupců. Jeden řádek výpisu znamená jednu zaevidovanou tržbu. U každé tržby se tak dočtete všechny údaje, které jsou povinné na účtence, ale i další údaje. Třeba detail evidence DPH (základ a DPH v jednotlivých sazbách), okamžik přijetí tržby, odeslání zprávy o tržbě a zaevidování tržby v systému. Můžete tak v naprostém detailu porovnat výstupy z vašeho pokladního systému a výstupy ze systému Finanční správy.

Pokud zjistíte nesrovnalosti, tak doporučuji především kontaktovat provozovatele software, aby je vyřešil (zatím chyba byla vždy na straně dodavatele software).

Otázkou zůstává, zda špatně evidované tržby řešit s Finanční správou. Vzhledem k tomu, že zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb (dále jen „zákon o evidenci tržeb“), nestanoví žádný konkrétní postup, je vůbec otázkou, jak chybu napravit. Pokud byste chtěli se správcem daně řešit špatně zaevidované tržby, tak riskujete i sankci za špatně evidované tržby (až do výše 500.000 Kč), i když v tomto případě by se zřejmě aplikovalo ustanovení o neodpovědnosti za tento správní delikt (§ 30 odst. 3 zákona o evidenci tržeb). A je zatím cestou neprošlapanou, zda by to k něčemu bylo (předpokládám, že zatím ani Finanční správa není na tuto situaci připravena). Jedním z úkolů Sekce pro informační technologie KDP ČR bude tuto cestu prošlápnout.

Každý podnikatel měl i před evidencí tržeb záznamní povinnost dle § 97 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „daňový řád“). Tedy měl evidovat hotovostní platby. Elektronická evidence tržeb tuto povinnost rozšířila samostatným zákonem a nově se evidují nejen hotovostní platby, ale i bezhotovostní platby (např. kartou). Vzhledem k tomu, že zákon o evidenci tržeb nestanoví záznamní povinnost daňového subjektu, tak je třeba postupovat stále dle daňového řádu. Na situaci rozdílnosti zaevidovaných tržeb a tržeb, které vykazuje daňový subjekt se poté musí aplikovat § 92 odst. 5 písm. c) daňového řádu, kdy správce daně prokazuje

skutečnosti vyvracející správnost evidence daňového subjektu. Otázkou samozřejmě zůstává, zda evidence tržeb jednoznačně vyvrací správnost evidence daňového subjektu. O tom by zřejmě musel rozhodnout soud. Ovšem právě kvůli tomu byla evidence tržeb zavedena.

Takže při případné kontrole na daň z příjmů a případně i na DPH bude na jedné straně stát daňový subjekt se svou evidencí a na druhé straně stát Finanční správa s jeho evidovanými tržbami. Finanční správa bude dle výše uvedeného zpochybňovat správnost evidence daňového subjektu. Daňový subjekt tak bude muset prokázat, že jeho evidence je ta správná. Což by se samozřejmě dalo například výpovědí svědka – dodavatele software. Ovšem to opět budete riskovat sankci za špatně evidované tržby (až do výše 500.000 Kč). Takže to je tak trochu z bláta do louže. I když v tomto případě je možné se zachytit stěbla – tedy ustanovení § 30 odst. 3 zákona o evidenci tržeb: „Právník a podnikající fyzická osoba za správní delikt neodpovídá, prokáže-li, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.“ Takže sebekontrolu neodkládejte na později. Proveďte ji co nejdříve. Ať víte, že evidujete tržby správně. A případně ať se můžete vyvinut dle výše uvedeného ustanovení.

Doporučuji zkusit i evidenci tržeb například s vypnutým internetem. Zda se tržba poté správně zaeviduje. Přece jenom celý systém je na začátku své existence, takže je ještě vhodná doba na nějaké pokusy.

Doporučuji i maloobchodníkům a velkoobchodníkům zkusit evidovat tržby „na nečisto“ ještě před 1. 3. 2017, aby odladili v software případné chyby a nedostatky. Jak se říká, těžko na cvičišti, lehký na bojišti.

Jménem členů Sekce pro informační technologie KDP ČR vás žádám o zaslání jakýchkoliv problémů s elektronickou evidencí tržeb a případně i jejich řešení s Finanční správou, a to buď do konference Daně (dane@kdpcr.org), nebo kterémukoli členovi Sekce IT. Sekce v tomto směru nadále bude vyvíjet činnost (vyjádření ze strany Finanční správy, KOOV...).